

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 80 fil.,
rândul cu litere garmond.

Disolvarea dietei croate.

Sibiu, 16 Decembrie n.

Așa s'au întâmplat lucrurile, cum era de prevăzut. În dieta ungară obstrucția Croaților a fost învinsă, iar în Zagreb dieta lor provincială a fost disolvată.

Cum a fost învinsă obstrucția croată din dieta țării noastre? Așa, că tuturor oratorilor croați, cu temei, fără temei, li-s'a detras cuvântul din partea prezidentului, până nu a mai fost cine să se anunțe la cuvânt. Sistem simplu și sigur. Numai cât, am vrea să știm, că dacă și partidul liberal l-ar fi aplicat față de aceia, cari prin obstrucție au ajuns la putere, aceștia ce făceau? Sigur că nu se mulțameau numai cu dărâmarea și nimicirea mobilărilor din dietă, lucru săvârșit de ei, ci poate că aruncau în aer și palatul parlamentului însuși!

Nu imputare vrem să le facem pentru cele din trecut, ci vrem să constatăm numai, că sistemul de tragere de cuvânt, mai mult fără motiv decât cu motiv, față de ei nu s'a aplicat. De ce-l aplică deci ei față de alții? De ce nu țin la principiul creștinesc, totdeauna adevărat și pretutindenea la loc: Ce ție nu-ți place, altuia nu face?

În dietă deci lucrurile merg acum neted. Legea de autorizare a fost votată și în discuția specială, legea despre tarifa vamală asemenea, iar legea despre cuotă încă e ca și votată. Alte legi urgente apoi nu mai sunt. Părinții patriei pot să-și înceapă vacanțele de Crăciun, iar delegațiile se pot întruni în 20 Decembrie (așa e planul) în sesiune scurtă de vre-o două zile, pentru a vota guvernului comun indemnizare pe câteva luni.

La noi e deci liniște. Cu atât mai mare e însă fierberea și frământarea în Croația și Slavonia, în urma disolvării dietei croate, întâmplată

Joi, săptămâna trecută. A fost o zi furtunoasă pentru Croați, și o zi penibilă pentru banul lor, baronul Rakodczay, care a fost huiduit și injurat în chip și formă, ca unul care a intrat în serviciul Ungurilor.

Prezidentul dietei abia a putut face puțină ordine, după deschiderea ședinței, ca să-și facă raportul obicinuit către dietă, iar în urmă s'au făcut mai multe propuneri de urgență, toate contrare banului și guvernului maghiar. Banul le asculta toate, ca un delicvent, aflător în fața judecătorilor. Văzând apoi banul, că nu este nime în dieta croată, care să-l iee în apărare, a scos din buzunar un rescript preinalt și l-a predat prezidentului spre cetire. Dieta n'a permis însă ca să fie citit. Atunci banul iase afară, se îmbracă iute în haină de gală unguerească, și intrând de nou în sală, ocupă loc lângă prezidentul dietei, și cetește el însuși cu glas domol decretul prin care e numit *comisar regesc*, apoi decretul prin care dieta croată e declarată *disolvată*.

Prezidentul a încheiat ședința cu un „Să trăiască Regele”, iar deputații s'au resfirat în liniște, dar insultele la adresa banului s'au continuat. Așa s'a întâmplat disolvarea.

E clar, că scopul disolvării dietei croate a fost acela, de a se intimidă poporul și a se aduce acolo, ca la alegerile ce se vor face în curând se alege alți oameni, cu cari Ungurii și guvernul ungueresc să se poată înțelege. Dar scopul acesta cu greu va fi ajuns. Spiritele sunt atât de inverșunate în Croația și Slavonia, încât dieta nouă croată are să fie compusă din elemente și mai intransigente decât cea acum disolvată. Asta e foarte natural. Nu s'a întâmplat și la noi tot așa? E rău deci, că oamenii nu vreau să învețe nici din pășaniile proprii, dacă nu și din ale altora. Și e și mai rău, că totdeauna, când se ivesc con-

flicte politice între guvern și naționalități, guvernul nu caută se aplăneze divergențele pe calea normală și naturală, delăturând *isvorul* răului, ci pe căi meșteșugite. Se știe doară, că nemulțămirea Croaților unde-și are originea. În introducerea limbei maghiare la căile ferate din Croația și Slavonia. De ce nu se renunță deci la această dispoziție din pragmatica funcționarilor dela căile ferate? Dacă s'ar renunța, pacea la moment ar fi restabilită. Dar așa se pare, că politica maghiară *dinadins* nu vrea pace cu naționalitățile.

Vorbirea deputatului Dr. Iuliu Maniu

rostită în dieta țării Vineri, în 6 Dec. n.

(Urmare).

Așa cum ni-se prezintă acest proiect în complexul său, controlul e cu neputință. Pentruce, domnilor deputați, în fața noastră avem un potop de chestiuni, cari — după părerea mea — nu se pot condensa într'un singur articol, astfel condensate nu se pot discuta în mod serios, și nici guvernul nu poate fi supus unui control corăspunzător în ce privește tendințele lui politice. S'ar putea invoca sute și sute de argumente; astăzi însă e ceva atât de natural, că dacă unul dintre membrii guvernului răspunde la unul dintre aceste o sută de argumente cu spirit: își asigură un succes parlamentar fără să se mai gândească cineva, dacă la celelalte 99 de argumente ar fi putut răspunde în chip mulțamitor.

Din punctul de vedere al controlului parlamentar la condensarea unui complex atât de bogat într'un singur articol, ajungem în situația omului care nu vede pădurea — de copaci. Pentrucă spre pildă, dacă am discuta acest proiect pe articole, ar fi oare cu putință, ca guvernul să nu fie silit a ne da răspuns lamurit și hotărât în anumite chestiuni, la cari acum nici după discursuri de 3—4 ore nu răspunde?

Sau — dacă proiectul s'ar fi discutat pe articole — ar fi fost cu putință ceea ce s'a întâmplat în ce privește calea ferată dalmatiană? Când unul dintre oratorii opoziționali i-a pus dlui minis.-prez. întrebarea, de ce nu ni s'a prezentat un proiect amănunțit despre această cale ferată, ca s-o putem cunoaște, — dl ministru-prezi-

dent a răspuns, că nu se poate face, fiindcă nu există nici chiar planul acestei căi ferate. Și pretextul acesta ușor a fost deajuns, ca să-și asigure un succes parlamentar (Zgomot în stânga), ca și când noi am fi curioși să știm, dacă linia va trece pe malul stâng ori drept al unui părau, și n'am dori să știm unde se vor întâlni liniile, unde se vor ramifica. Iară dacă aceste două chestiuni nu s'au stabilit, nici nu s'a putut face înțelegere în chestia acestei căi ferate.

Sau ar fi cu putință, ca peste chestia băncii — asupra căreia voi mai reveni — dl ministru-președinte să eschiveze așa de ușor, cum a făcut-o mai dăunăzi, când a răspuns la o interpelație în care i-se cereau deslușiri în chestia formulei lui Benedikt.

Dl ministru-președinte a răspuns, dând camerei asigurarea, că în chestia aceasta mâinile guvernului nu sunt legate. Iar în ce privește dovezile, va răspunde mai târziu. Noi însă trecem înainte în discuția acestui proiect monoparagraf, care poate va fi și primit din partea camerei, fără ca să fi primit deslușiri măcar în chestiile mai importante. Ar fi lucrul acesta cu putință dacă proiectul s'ar discuta pe articole, cu temei? Nu ar fi cu putință, pentrucă în cazul acesta șeful cabinetului, sau ministrul resortului, ar fi silit să răspundă la discutarea articolului în chestie, iar nu să treacă peste el fără să dea răspuns.

Proiectul monoparagraf nu corăspunde numai din punctul de vedere al legalității, dar nu corăspunde nici din punctul de vedere al parlamentarismului. Dl ministru de culte, luând apărarea proiectului, a spus, că din punctul de vedere al parlamentarismului proiectul nu se poate discuta, fiindcă e doar vorba de o convenție ce-o încheiem cu străinatatea, o convenție care nu poate fi modificată, ci trebuia inarticulată așa cum e. Dl ministru a uitat două chestiuni mari.

Una e, că această convenție, acest contract, nu se va inarticula și nu se va publica aici; adică, abătându-se dela orice practică, primim un proiect, care nu va fi nici inarticulat, nici publicat. A doua chestie e. că sunt și alte legi, cari nu pot fi modificate în discuțiile parlamentare. Cu greu cred, că dl ministru să afirme, că și aceste legi s'ar putea inarticula cu ajutorul unui monoparagraf.

Il rog pe dl ministru să-și aducă aminte de proiectele relativ la garanțiile constituționale, cu prilejul cărora dl ministru de interne a declarat, că nici măcar o virgulă nu se poate schimba în ele, fiindcă guvernul s'a înțeles cu Coroana,

avere cu cât să umplă o teleguță de cele mici, pentru a duce la casa bărbatului ca zestre.

Iulina puse ochii la pământ. Se gândi nișel, apoi continuă astfel:

— „Numai un om cum ești tu, care nu să uită la nimica, nu așteaptă nimica dela muere, decât o inimă iubitoare, a putut să se gândească și la mine!”

— „Dacă mă ții de un astfel de om, cu inima la loc, atunci de ce fugi de mine?” întrebă Toma cu ochii săgeată în ochii Iulinei.

Iulina începu să plângă.

— „Vezi, tu nu ști, — începu Iulina, cu glas tremurător. — Dar la ce mai vorbesc, dacă Dumnezeu m'a lăsat să fiu așa? Eu nu-ți sunt străin, Tomo! Dumnezeu știe, că nu-ți sunt străin, pentru-că Dumnezeu vede în sufletele oamenilor, și de ai vedea și tu în inima mea, și s'ar face milă de mine, Tomo, milă și s'ar face. — „Și plângea, plângea biata Iulina.

— „Spune-mi atunci, ce-ți lipsește, unde te doare, pentrucă eu n'am băgat de seamă să te fi copleșit vre-o boală? O mângâia Toma.

— „Ai dreptate, — zise Iulina, ștergându-și ochii cu mâneca cămeșii, — ai dreptate.

FOIȘOARĂ.

Țiganca.

— Povestire cehă. —

(Urmare).

Acum știa tot satul, că lucrul e foarte serios, și că nu e glumă, cum multe dintre fetele bune de măritat ar fi voit să fie, pentrucă multe aspirau și ar fi voit din toată inima să ajungă noră în casa postovaruului din deal.

Suprinderea a fost deci mare pentru fetele și mamele din sat. Și mai mare le-a fost însă mirarea, când au auzit, că Iulina n'a voit să primească cadourile trimise, ci le-a înapoiat lui Toma, trimițându-i vorbă, că nu sunt de ea! „E năroada fata aceea?” ziceau muerile fără fete de măritat, — pe când cele cu fete prinseră nădejde nouă.

La joc mergea Iulina, dar dacă vedea din departe că Toma e acolo, ori îl vedea venind, — se întorcea acasă, ori pleca acasă, pe altă cale, ca să nu dea față cu Toma.

Toma era singurul fecior la tată-so, care îi dăduse voe liberă în privința înșurătoareii. „Ia pe cine ți place, — îi zicea el, — pentrucă tu ai să trăiești cu ea.” Și când i-a comunicat Toma, că el și-a ales deja nevastă, și că și-a ales pe Iulina, tată-său i-a spus numai atâta: „După gustul meu nu e alegerea făcută; dar dacă îți place fata, ia-o.”

Toma credea, că Iulina de aceea se ferește de el, pentrucă e de credința, că tată-s'ă, postovariul cel bogat, și așa nu și-ar da învoirea la căsătorie. De aceea i-a trimis vorbă, că din partea aceasta nu e nici o pedecă. Mâne se poate ține curvia, numai să voiască Iulina!

Dar Iulina a continuat a rămânea pe lângă părerea, că nu i ea de Toma. Acesta iarăși își puse în gând să întâlnească cu ori ce preț pe Iulina, și să o descoase bine, pentru a afla, de ce e ea așa de străină față de el? S'a pus deci la pândă. Și odată, când ieșea Iulina dela o mătușă, la care mersese cu treabă, i-a eșit repede în cale, a prins-o de mână și n'a mai lăsat-o, de și Iulina s'a luptat din toate puterile, ca să scape și să fugă acasă, ori îndărăt la mătușă-sa.

Și s'a încins vorbă între ei.

— „Tu știi, — zicea Toma cu sfială, — că-mi ești dragă. De ce fugi de mine?”

Iulina roșise până'n urechi, dar nu răspunde nimica.

— „Spune-mi, de ce nu-ți place de mine? continuă Toma, — Sunt doară prea puțin pentru tine?” Și surise, ca și cum ar fi zis, că doară eu sunt feciorul cel mai avut în tot satul. Zimbă și Iulina. „Ori poate nu-ți sunt destul de frumos?” Și același suris pe buzele lui Toma, care era, nu numai cel mai avut, ci și cel mai frumos fecior din sat.

Iulina tăcea.

— „Ori îți sunt prea prost?” continuă Toma, de astădată fără a zâmbi. I se părea prea serioasă situația. Cu atât mai din inimă începu însă să rădă acum Iulina.

— „Ași vrea să știu deci, de ce nu mă vrei? — urmă Toma cu întrebările, — dacă cumva nu din pricina, că ai pus deja ochii pe altul, de care-ți place mai bine?”

Acum deveni Iulina serioasă.

— „Tu ști bine că n'am pe altul, — răspunde ea. Cine să-și prindă capul cu Iulina, pe care toată lumea o numește în batjocură țiganca, și care n'are atâta în

că au să fie ridicate la valoare de lege în forma în care s'au prezentat. Cu aceeași logică și acestea s'ar fi putut comprima într'un singur articol. S'ar fi învoit oare dl ministru?

Dacă însă procedeul acesta corăspunde cerințelor parlamentarismului, vă rog, răspundeți-mi: de ce e nevoie, ca proiectele să se discute și a doua oară? A înțeles și partidul independist, că din punctul de vedere al parlamentarismului nu corăspunde corectității, a simțit nemulțumirile... (Zgomot: Nu-ți pese d-tale!)... E datorită mea să mă gândesc și la aceasta, fiindcă e vorba de interesele țării! A fost nevoie și de o oră, că proiectele se vor discuta și a doua oară. Vă rog însă, oare se pot modifica aceste proiecte la a doua discuție? Știu bine că nu. A spus-o însuși guvernul, că nu se pot modifica și a rugat camera să se mângăie, că poate da guvernului sfaturi bune ce să facă peste zece ani. Aceasta e negarea așteptărilor parlamentarismului. Procedeul acesta, că prin o lege adusă prealabil legăm mâinile camerei în ce privește o lege ulterioară, nu înseamnă alta, decât declarația, că legea ulterioară nu va influența legea prealabilă, ceea ce e în flagrantă contradicție cu vechiul principiu constituțional, că lex posterior derogat priori.

Prin procedeul acesta noi coborâm parlamentul la nivelul unei corporațiuni consultative, îl desbrăcăm de ființa sa suverană, facem din el o simplă corporațiune consultativă, iar guvernul primește sfatul și se dă, — dacă îi place, — iar dacă nu-i place, nu-l primește, vechiul monoparagraf însă — pe care îl discutăm acum — va rămâne în vigoare. Și mai trist e faptul, că lucrul acesta îl săvârșește partidul independist. Admit și eu, că sunt excepțiuni, când e nevoie de proceduri excepționale; eu însă nu am în cazul acesta să consider acest procedeu drept procedeu parlamentar, dacă în legea aceasta s'ar spune, că va rămâne în vigoare numai până când se va aduce legea definitivă, care va regula raportul nostru cu Austria. Acesta ar fi procedeul corăspunzător parlamentarismului, iar nu în felul actualului proiect de aurizare, care are valoare 10 ani de zile, ori vom primi legea ulterioară, ori nu vom primi-o.

Să-mi creadă cinstitul partid independist, că în chestia de natura aceasta numai pasul întâiu e greu. Va ști prea bine ce revoluție uriașă, ce agitație s'a născut, când în era lui Bánffy întâiașdată am ajuns în stare de ex lex. Nu va fi uitat nici aceea, că nu s'a putut liniști nici la cuvintele lui Bánffy, că niciodată n'a fost, înocăt să nu fi fost, și va fi și în viitor cumva. Al doilea ex lex însă, ca și al treilea, deja n'a aruncat valuri mai mari, iar al patrulea a trecut în toată liniștea.

Acest proiect de lege monoparagraf se prezintă acum sub egida partidului independist. Mi-e teamă însă, că acestui proiect îi va urma un al doilea, al treilea, și atunci conștiința nu ne va mai fi liniștită. Drept aceea, pentru acest caz de precedentă răspunderea e a partidului independist.

Chestia aceasta însă trebuie lămurită și din punctul de vedere al situației politice, și când țin să fac aceasta, trebuie să constat înainte de toate faptul, că comparând părțile slabe și bune, proiectul acesta de lege este rău. Acum cu ce și motivează, adică cu ce și scuza guvernului procedura aceasta? Cu situația silnică po-

litică vrea să se scuze. Când însă vorbim despre situația silnică politică, atunci, ca să putem stabili responsabilitatea, trebuie să constatăm, cine este cauza la această situație? Conte Apponyi vorbește despre pierderea luptei. Cine a pierdut lupta? Fără să voesc a face reproșuri, căci aceasta nu sunt chemat să o fac, decât numai istoria, trebuie să constat afară de orice dubiu, că lupta aceasta a pierdut-o coalitiția, bărbații conducători ai acesteia, prin urmare a lor este răspunderea pentru situația actuală. (Zgomot și contestări). Să fie cu iertare, dacă în cabinet se află cineva, care și poate scuza procederea sa cu pierderea luptei, acesta nu poate fi altul decât singurul contele Apponyi Albert. Pentru că trebuie să constatăm, că coalitiția și comitetul ei diriguitor a suferit înfrângere politică atunci, când voia să rezolve o chestie de putere cu o extraordinară încredere în sine, dar fără să ajurări și putere, iar urmarea acestei desaprojării nu poate fi alta, decât un desaprojare complet.

Fățul vieții noastre politice s'a arătat și de astădată. Domni politicieni opoziționali au devenit ministri, scușând acum pierderea luptei cu situația gravă în care se găseau. Șeful luptei pierdute nu se poate lăuda cu o retragere pas de pas onorabilă. Răspunderea pentru transacțiunea o poartă acești politicieni, cari acum se află în fotoliile ministeriale. Dășii, afară de unul singur, sunt cauza situației, din care a isvorât proiectul de lege din chestiune.

Cu privire la această situație silnică se mai zice, că ea pentru aceea există, pentru că pe deoparte timpul e scurt, pe de alta, că Croații continuă cu obstrucția. Să cercetăm dacă rezolvirea acestei situații silnice monaparagraf ajutorul proiectului de lege monaparagraf este posibilă, ori există și un alt mod de soluțiune, și că cine poartă răspunderea pentru această situație silnică, care se aduce drept scușă din partea guvernului?

Cu scurtumea timpului guvernul la nici o întâmplare nu se poate scușă, pentru că tândălise vremea, care era destinată pentru ridicarea la valoare de lege a transacției. Chestiile cari în înțelesul mesagiului de tron nu se pot nici zădărnici, nici retarda, sunt budgetul, contingentul militar, cota, transacția cu Austria și sufragiul universal.

Guvernul însă cu ce s'a ocupat? Deși în mesagiul de tron se spune hotărât, că aceste chestii nu pot suferi amănare, guvernul totuși s'a ocupat cu proiectele de lege ale lui Apponyi, a căror desbatere ținură 3 luni de zile, apoi cu proiectele de lege pentru servitori, cari au consumat alte două săptămâni, în sfârșit cu pragmatia impiegaților dela trenuri, care produse criza actuală, în care ne aflăm acum. Astfel guvernul timp de jumătate de an s'a ocupat — contrar îndrumării cuprinse în mesagiul — cu astfel de lucruri, cari nu aparțin cerului de activitate al acestui parlament, ca să mă exprim așa — lucruri, cari au retardat chestiile de mai mare importanță și însemnătate.

Afară de aceasta, guvernul acesta, ca nici un alt guvern, a pornit adevărată goană împotriva tuturor, cari nu erau adeprenți și membri ai coalitiției. Și perzecuțiile acestea au răpit mult din timpul necesar deliberărilor în parlament, căci acestea trebuiau necondiționat, chiar și din punctul de vedere al apărării, sul-vate oi.

Urmarea a fost, că timpul deveni scurt, ceea ce acum se numește situație silnică. Guvernul prin urmare nu se poate scușă cu aceea, că a fost nevoit să vină înaintea camerei cu un proiect de lege monoparagraf, din cauza că timpul ce-i stă la dispoziție, este scurt.

Să fiți pofțit a vă folosi de timp pentru a rezolvi chestiile cuprinse în mesagiul de tron, și mai presus de toate a aranja cât mai grabnic chestia transacției cu Austria. Vă trebuie însă să vă prezentați aici cu proiectul pentru sufragiul universal, și de aceea lungiți și tândăliți vremea cu lucruri, cari ar avea să urmeze numai după aceea la discuție.

O altă scușă, cu care veniți aici, este obstrucția. Țin să declar, că noi, deputații naționaliști, nu le aflăm în nici o alianță cu Croații. Chiar această este cauza, pentru ce noi privim situația politică de tot obiectiv. Și chiar din motivul acesta, pentru că suntem obiectivi, nu vă va conveni declarația mea, dar individual eu simpatizez cu lupta aceasta. (Zgomot).

Vă spun pentru ce. Iată, pentru ce. Cu pragmatia servitorilor ați violat dispozițiile cuprinse în articolul de lege XXX din 1868 a convenției cu Croația (Contestări în stânga), ceea ce nici d-voastră nu negați. Asta ați recunoscut și d-voastră. (Zgomot.) În urma asta cel puțin din punctul de vedere al apărării propriie nu se poate spune, că dășii sunt cauza acestei stări de lucruri, ci se poate spune, că guvernul este cauza, pentru că se apucase să rezolve chestii, pentru cari n'avea nici timp, nici oameni potriviți.

Halász L.: Nu e așa!

Dr. Iuliu Maniu: Să fie cu iertare, nu despre aceea este vorba, că două partide politice sunt contrare unul celuilalt, ci despre aceea, că țara-mamă se află pe picior de război cu provinciile surori, deci că ne găsim în fața unui conflict de drept public, ceea ce din punctul de vedere al dezvoltării țării în viitor, este un lucru, pe cât de neobicit, pe atât de primejdios.

Pentru o astfel de stare, negreșit trebuie să primim răspunderea politică, deoarece atunci, când noi avem factori politici constituționali, ca referințele din țările anexate să fie întotdeauna normal și aranjate, vedem că aici se dă o luptă deja de jumătate de an și că aceia, cari sunt responsabili pentru aceasta, sunt și mai departe în posturi, în fotoliile de catifea, ori la spatele ministrilor.

Aceasta este operație inparlamentară. Din punctul de vedere al parlamentarismului dășii au datorința să tragă consecințele responsabilității lor politice.

O a treia urmare a acestui lucru inparlamentar, pe de o parte, pentru că factorii de drept public nu trag consecințele din starea faptică, pe de alta, pentru că guvernul nu și-a ținut de obligament parlamentar de a aduce în dezbatere numai chestiile cuprinse în mesagiul de tron — zic, o a treia urmare a acestor două greșeli inparlamentare este prezentarea proiectului de lege monoparagraf.

Seria întreagă a acestui inparlamentarism nu se poate considera ca o situație silnică, din care să nu fie scușare. Pofțim numai a trage consecințele responsabilității politice, pofțim a depune pe biroul camerei proiectul pentru sufragiul universal, și vă asigur, că proiectele de lege asupra transacției vor fi votate într'o singură zi. Aceasta este calea, pentru a eși

din situația în care ne găsim, și nu monoparagraful d-voastră.

Mai important și mai general este punctul de vedere economic, din care pornind avem să privim transacția, și anume, dacă din acest punct de vedere putem avea încredere în guvern, cumpănind favorurile ce am câștigat pe acest teren cu transacția? Dacă comparăm conținutul acestora, atunci vom putea constata, că față de gravitatea mari și față de sfârșit am obținut numai câteva izbăviri aparente. Colea e de pildă chestia tarifelor, transito, chestia despre legătura liniei ferate Annaberg chestia liniei ferate dalmatine, cu care am suferit un eșec complet. Favorul ce se pretinde că am obținut față de această înfrângere, în adevăr este iluzoriu de tot. Drept izbăvire să aduce înainte rezolvirea chestiei blocului, prin care nu se poate cumpăni rezolvirea chestiei dărilor de consum și forma contractelor despre acestea. Recunosc cu toată lealitatea, că aranjarea chestiei dărilor de consum este un câștig.

Nu mă pot însă bucura pentru asta, pentru că izbăvirea ori câștigul acesta este un prevestitor al monopoliului de petrol și spirt atunci, când orice om cu simț pentru chestii sociale-economice ar trebui să facă tot posibilul, ca acest monopol să nu fie introdus, cu toate că este luat în programul dlui ministru al finanțelor, după cum știm. Favorul acesta de altcând și înaintea d-voastră este neînsemnat de tot.

O altă izbăvire cu care ați venit aici este forma contractuală. Când examinăm conținutul propriu al acestei izbăviri, să stabilim înainte de toate un principiu general. Anume, actele publice trebuie judecate, nu după numirea ce li-se dă, ci după conținutul lor. Nu aceea este dă-tător de măsură, ori actului îi dau numirea ce conține. În acest proiect de lege însă afară de titlu nu găsim absolut nimic ce s'ar putea numi câștig.

Anume, banca națională, teritoriul vamal autonom, dupăcum s'a stabilit deja mai de multă vreme, nu este o chestie juridică, nici formulă juridică, ci exclusiv economică. Iar dacă examinăm chestia din punctul de vedere economic, atunci două lucruri ies la iveală. Unul este, dacă e posibilă înființarea băncii independente, celalalt dacă e rațională înființarea asta?

Dacă aceste două nu este nevoie să o spun eu. Iuși dl ministru Apponyi a declarat, că în privința băncii și, mai înainte am avut dreptul înființării. Prin urmare, dacă pe de o parte constatăm acest lucru, pe de alta declară însuși contele Apponyi, că toate guvernele au avut dreptul de a realiza teritoriul vamal autonom, atunci ce trebuință a fost, ca guvernul actual să câștige din nou acest drept? (Zgomot) Un domn mă întrepe zicând, că acum nu există acest drept. Nu vreau să vă plătesc cu lucruri, cari s'au mai rostit aici. Trebuie însă să observ, că termenul scadenței convențiilor cu străinătatea nu consumă cu termenul când expiră transacția. Convențiile cu străinătatea devin scadente la 1915, nouă însă nu ne va fi iertat să încheiem convențiuni cu străinătatea independent de Austria. Lucrul acesta s'a enunțat (Contestări în stânga). Să admitem însă, că la 1917 vom avea mână liberă. Cum se vor conforma atunci împrejurările? Trebuie să observ — și asta o știm ca toții, — că aci numai despre putere poate fi vorba. Noi jertfim deci milioane, cu

tate. Nu mă doare nimica. Sănătate am, sănătate, eare vând bun. Alerg și sar, ca o pisică, și când sunt la largul meu, sunt veselă ca o ciocărlie. Mi-ași tot da peste cap în aer și eu ca și ciocărlia! Dar deodată, în mijlocul celei mai mari bucurii, mă cuprinde ca din senin, câte o jale, câte o nemulțămire, câte un dor, înocăt îmi vine să plâng și să-mi răsbun asupra lumii întregi. Și atunci ori-ce fac, ori-ce încep, nu merge bine. Iasă rău și pe dos... Stau atunci ca dusă în altă lume cu gândirea, stau și privesc cerul și norii, luna și stelele, și știe Dumnezeu pe unde-mi umblă atunci gândul. De multe ori mă gândesc la lucruri atât de proaste și de copilărești, încât fiecare om cuminte ar trebui să mă certe. Dar mie-mi place așa. Și cel-ce vine și mă deșteaptă, e dușmanul meu!

Știu eu prea bine, că ar trebui să mă schimb. Să nu mai fiu așa. Să fiu mai sprintenă, mai îndemnatrică. Și eu mi-o și spun aceasta de multe ori. Când însă mi-o spune altul, îmi cade rău, mă supără, mă doare, pentru că știu, că mi-se face nedreptate.

Altă dată eară, așa îmi vine să cred, că lucrările, ce le isprăvesc eu, nu sunt

pentru mine, întocmai cum nu e pentru mine nici viața ce o duc printre voi. Pare că oamenii între cari mă aflu n'ar fi oameni de sama mea, cari ar putea să mă încunjure pe mine. Și când cad în astfel de visări, pe cari le fac cu ochii deschiși și aflându-mă în toată firea, îmi vin atâtea prostii în minte, încât bine trebuie să mă stăpănesc, pentru a nu le scoate din gură.

După ce-mi vin earăși bine în fire, încep apoi să plâng amar. Cât de mult am plâns și pentru tine! Îmi ziceam în fiecare zi, de zece ori cel puțin: D'apoi că tu ar trebui să i săruți mâinile amândoauă omului aceluia, care, cu atâtea dragoste se gândește la tine, și încă vrea să te iee și în căsătorie! Dar toate înzadar. Nu pot... Nu mă lasă inima. Mă gândesc la gospodăria cea mare, din casa voastră, la servitorii cei mulți, la seruitoarele cele multe, la lucrătorii ce-i aveți, la grijele ce trebuie să le aibă mușterea în o astfel de casă, — și apoi mă gândesc la neputințele mele, la stângăcia mea, și încep să trâmur de frică, să plâng de durere și de mânie, că de ce sunt eu așa de nemulțămitoare față de unul care e atât de bun cu mine..."

Toma a căutat să soarbă înțelesul fiecărui cuvânt eșit din gura Iulinei.

— „Bine, — zise el, — dacă viața ce o duci între noi nu-ți place, atunci ce viață ți ai dori? Cam cum ți-o inchiupiești tu? Gândește-te bine și-mi spune, poate că o vom putea întocmi totuși astfel, ca tu să fi mulțămită? "

În momentul acesta o priveghitoare începu să cânte în tufișul din apropiere. Fata îngălbeni, și și deschise ochii negrii ca cărbunile, pentru că să poată auzi mai bine tonurile pline de farmec, eșite din gura micii păsărele. Deschise și gura, și două șire de dinți albi ca zăpada făcură pe Toma să fie și mai încântat de frumuseța acestei fete, pe care nimeni din sat nu o înțălegea. Și se minuna, cum de lumea zicea, că fata aceasta ar fi urâtă. Iulina își dete capul ca pe spate, și i-se despletă părul, negru ca pana corbului, și i acoperi șelele ca o mantauă de catifea.

— „Că ce viață mi-ași dori? " reluă ea firul vorbeii. „Vrei să o știi? Ți-o spun. Eată, așa o viață, cum e a păsărelei acesteia. Ascultă-i cântarea dumnezeiască. Cum își străbate până la inimă. Și cum te mișcă. Par-că ți-ar da aripi, cu cari să poți s'buia departe, departe, până la al

șaptelea ceru, până la Dumnezeu! Nu ți-se pare și ție, când auzi astfel de tonuri, că te simți scuțurat de toate păcatele și de tot praful din lumea aceasta? Nu ți-se pare, că ești mai curat, mai nevinovat decum erai atunci, când te știa copil mic, te jucai cu florile și alergai după fluturi? Vezi Tomo, o astfel de viață îmi doresc eu. Ași dori să știu și eu ceva, cu ce să pot face bucurie oamenilor, întocmai ca această mică păsărică. Și atunci cred, că mi-ar fi mai ușor. Ar cădea greutatea de pe inima mea. Nu-mi doresc avuție, bunuri nu-mi caut, nici o viață plină de desfătări. Vreau să trăiesc retrasă, pentru mine, dar veselă, slobodă, mie și altora spre plăcere, întocmai ca priveghitoarea aceasta."

Ochii Iulinei lacrimau earăși, dar acum erau lacrimi de plăcere, lacrimi de bucurie, erau lacrimi de durere, erau lacrimile cari îi îngreunau genele.

— „Întru adevăr, sunt lucruri de neînțăles acele pe cari spui, — zise Toma după o pauză, — și nu pot să-mi dau samă, că tu cum ajungi la astfel de gânduri, cari n'au trecut până acuma încă prin capul nimănui."

(Va urma).

toatecă bine știm, că aci nu este vorba despre lărtie, nu despre cuvântul alianță ori convențiune, ci despre putere, adeică despre aceea, că putea-vom realiza teritoriul vamal independent? (Va urma).

Sedința festivă

a societății de lectură „Andrei Șaguna”.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna” a elevilor din seminariul nostru gr. or. din Sibiu, în ședința festivă de Joi, 29 Noembrie, a sărbătorit ca în totdeauna cu mare pietate memoria marelui metropolit Andrei.

În sala cea mare a seminarului, frumos decorată, un public ales, admirător al fostului metropolit, a petrecut aproape 3 ore, având frumoasa ocazie să-și împartă viața plină de fapte mari a fericitului Șaguna, iar tinerii să ia îndemnul la muncă și mai rodnic pentru viitorul ce-i așteaptă.

Cei de față și-au câștigat pe deplin convingerea despre munca serioasă și priceperea cu care lucrează tinerii noștri în societățile lor culturale.

Domnul profesor Dr. Nic. Balan, în calitate de prezident al societății de lectură, în cuvântul de deschidere a găsit bună ocazie și de data aceasta să arete grija ce poartă pentru educarea elevilor. Le recomandă în „cuvântul” său cu deosebire două lucruri: respect și pioasă amintire pentru bărbății mari ai neamului și păstrarea cu sfințenie a moștenirii ce ei ne-au lăsat. Și când societatea de lectură sărbează amintirea marelui metropolit Andrei, să nu uite tinerii seminarști și păstrarea moștenirii ce ne-a lăsat: biserica. Sărbătoarea de azi să fie ca promisiune solemnă, că se vor conduce și însuși de idealul mareț al fericitului Andrei Șaguna.

Iar punctele următoare din program au contribuit, prin partea lor instructivă, la succesul frumos al sărbării.

„Cuvântul ocașional” al viceprezidentului P. Deleu cl. III. a schițat în trăsături bine marcate și pline de convingere trecutul trist al bisericii noastre până la Șaguna, precum și lupta uriașă întreprinsă de acest metropolit pentru câștigarea drepturilor de cari se bucură azi biserica noastră. Avântul cu care a fost rostit acest cuvânt ocașional, precum și priceperea cu care a știut să rupă din trecutul istoric al bisericii noastre momentele cele mai însemnate, i-au fost cu prisos răsplatite de aplauzele existențelor.

Ca o dovadă și mai eclatantă de munca serioasă a societății de lectură, poate servi interesanta disertație a clericului I. Dandea c. II. „Religiune și moralitate”. Subiectul acesta vast cu multă pricepere și profunditate tratat, a arătat bine legătura firească ce trebuie să existe între religie și morală. Concluzia finală la care ajunge e: N'a existat religie care să nu fi preconizat ideile morale și nici ideile morale să nu se poată încuiba în sufletul omenesc independent de religie.

Efect bun a produs apoi poezia de dl. O. Goga: „Dela noi”, declamată cu o frumoasă și sonoră voce de bas de clericul C. Ghișe c. III.

Bucățile de cor „Noel” și „Suflet vântul dela Ost”, sub conducerea tinărilor compozitor A. Bena, au stors aplauzele cele mai sincere. Iar de curând înființata orchestră a elevilor seminariului în „Micul potpourri românesc”, de I. Murășanu îi recomandă binisor debutul.

La urmă Excelența Sa I. P. S. domn Ioan Meșianu, Arhiepiscopul și Metropolitul nostru, care a participat la această ședință festivă însoțit de P. C. Sa dnul Arhimandrit Dr. Ilarion Fușcaru, într-o cuvântare viguroasă pune la inimă tinerilor clerici, ca unor viitori factori conducători ai societății noastre, multe sfaturi practice, recomandându-le îndeosebi exemplul plin de muncă și abnegație al fericitului Șaguna. C. D.

Convocare.

Ne putând primi prezidentul nou ales al Reuniunii române de muzică din loc, precum și mai mulți membri din comitet, posturile ce li s'au oferit, să ivește necesitatea tinării unei noue adunări de constituire; deci convoc prin aceasta pe toți p. t. membrii ai Reuniunii la adunarea de constituire, ce se va ține Mercuri, în 5/18 Decembrie 1907, la orele 6 sara în sala festivă a „casei naționale”.

Sibiu, 30 Noembrie v. 1907.

Dr. E. Miron Cristea
fost președ. al adun. de constituire.

Tarif nou pentru medici.

Socțiunea medicală a reuniunii ardelenelor pentru științele naturale a stabilit următorul nou tarif, cu privire la onorariul domnilor medici din Sibiu:

§. 1. Onorarul anual pentru medicul de casă se stabilește prealabil prin învoială. Onorarul minimal însă e de 100 cor. pe an și se urcă, după chibzuiala medicului, cu numărul membrilor familiei și după cerințe. Contractele deja existente pot rămâne neschimbate. Operațiunile nu se cuprind în onorarul anual. Asemenea este a se onora separat tratarea medicală a copiilor ținută în cost și a oaspeților, precum și vizitele făcute afară de oraș. Onorarul anual este a se plăti în mod decursiv, cel mult până la 10 Februarie.

§. 2. Când plata nu se face după un pașal anual, atunci vizitele și ordinațiunile medicale sunt a se onora ori momentan ori după terminarea tratamentului. Taxa minimală a unei vizite este de 3 cor. ziua și de 6 cor. noaptea. (Ca noapte se socotește timpul dela 9 oare seara până la 6 oare dimineața)

Dacă numărul vizitelor trece de 20, medicului îi stă în voie a reduce onorarul după chibzuiala proprie.

Chemându-se deodată mai mulți medici la un bolnav, toți medicii, cari s'au prezentat, au să primească onorarul prescris.

La depărțări mai mari de 2 kilometri medicul este îndreptățit a-și socoti taxa pentru trăsura.

Taxa minimală a unei consultațiuni la locuința medicului este de 2 cor.

§. 3. Taxa unui consiliu este pentru medicul consilier de 10 cor. și trebuie să se achite îndată.

§. 4. Taxa minimală a unui atestat (certificat) e cel puțin 4 cor. Pentru atestate pe seama societăților de asigurare sunt a se socoti 10 cor., respective când se examinează și urina 16 cor.

§. 5. Pentru cercetări microscopice și chimice se va calcula un onorar dela 5 cor. în sus.

§. 6. Operațiunile, tratamentul posterior, pansamentele (legăturile), sunt a se onora conform tarifului III edat de ministerul de interne reg. ung.

§. 7. Onorarul pentru vizitele făcute la țară se stabilește prin învoială.

NOUȚĂȚI.

Daruri de Crăciun săracilor noștri.

La apelul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru daruri de împărțit între săracii noștri la Nașterea Mântuitorului I. Cristos, Patronul Reuniunii I. P. S. Sa Dl Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu a binevoit a darui 20 cor.

Regele Carol sănătos. Profesorul Dr. Noorden dela Viena a fost chemat de nou la București pentru ași da părerea asupra sănătății M. Sale Regelui Carol. A constatat, că starea M. Sale e destul de bună, cu toate ostănelele manevrelor și grijile politice avute. — Profesorul Noorden pleacă astăzi, Luni, la Viena.

Adunarea municipală a comitatului Sibiu se ține Mercuri, la 9 ore dimineața. Membrii români se întrunesc mâine, Marți seara, la o consfătuire în sala mică dela restaurantul „Stadtpark”.

Pentru gimnaziul din Brad au scris credincioșii din comuna Valea-Brad, protopresbiteratul Zarendului, 282 coroane și anume: Ioan Feles, paroh 200 cor., Mateiu Petru, inv. 50 cor., Ioan Mates, cantor 10 cor., Nicolae Pavel 5 cor., Nicolae Hueșiu 1 cor., Toma Nicu 1 cor., Faur Ioan 3 cor., Toader Dineș 1. Tod. 1 cor., Adam Criștiu 1 cor., Toma Dineșiu 3 cor., Ioan Criștiu 1. Mih. 1 cor., Grozav Tomescu 2 cor., Petru Doica, Toader Mateiu, Petru Bota, Pasc Colția, fiecare câte 1 cor. Iar credincioșii din comuna Băița, protopresbiteratul Zarendului, 141 coroane, și anume: George Drăgan, preot. 100 cor., plătibil în IV rate, Ion Popp 3 cor., coriștii din Băița 10 cor., Dregan Login 5 cor., Iosif Rad, celfă de croitor 2 cor., Petru Popa 1 cor., Henț Lazar 1 cor., George Manea 1 cor., Șerban Petru 1. Avram 2 cor., Gabar Lazar 1. Avram 1 cor., Alexe Mihoc 1 cor., Berindei Petru 1 cor., Avram Mihoc, inv. penz. 1 cor., Arthur Balasiu 10 cor., Dragan Ilarion 2 coroane.

Advocat nou. Dr. George Cornel Labonțiu din Caransebeș a depus în zilele trecute cenzura de avocat la tabla regească din Murăș-Oșorheiu.

Conferența dlui O. Goga, ținută eri, Duminecă, la orele 5 în sala festivă a „Muzeului Asociațiunii” a fost ascultată cu multă plăcere de un public numărös sibiian. Dl Goga a vorbit frumos și cu competența celui chemat și ales, despre felul „Cum influențează poezii români pe țărani”. Vom reveni.

La fondul jubilar Nicolae Cristea pentru monumentele bărbăților binemeritați ai meseriașilor au mai dăruit: Dr. Vasile Fodor, adv. (Abrud), încântat de opul „Numirea uneltelor întrebuințate la măsurit”, datorit culeg. tip. Ioan Apolzan 4 cor., Constantin Stezar, c. și r. căpitan penz în Jina, implinind al 94-lea an al vieții 1 cor.; asesorul cons. Dem. Moldovan, prot. (Sighișoara) în semn de pietate cor. 3.33 și Vic. Tordășian 10 bani.

† Ionel Mesarosiu de Ditró-Remete, candidat de avocat, după un morb scurt dar greu și-a dat sufletul Vineri în 13 Decembrie st. n., provăzut fiind cu Stele Taine ale muribunzilor. în mânăle Creatorului, în etate de 30 ani, în Turda. Rămășițele pământești ale defunctului au fost așezate spre vecinică odihnă Duminecă în 15 Decembrie st. n. la 2 oare p. m. dela casa părintească în cimiterul gr.-cat. din Turda.

Invoicele agricole. Ministerul de interne al României, dl I. I. C. Brătianu, a prezentat camerei române proiectul de lege despre invoicele agricole. Majoritatea camerei a primit proiectul cu aplauze prelungite, și a decretat urgența. A și fost trecut imediat la secțiuni.

În chestia țărănească din România a scris dl I. G. Bibicescu, directorul băncii naționale din București, o broșură foarte interesantă, compusă pe basa datelor și experiențelor câștigate la fața locului. Dl Bibicescu e cunoscut, ca unul dintre rarii bărbăți de frunte ai României, care lucră de ani îndelungați pentru ameliorarea sorții clasei țărănești din regatul român.

Foaie confiscată. Foaia naționalistă slovească din Sacolța, intitulată „Ludovic Noviny”, a fost confiscată de nou săptămâna trecută din partea procurorului. Aceasta e a douăzecea confiscare în anul acesta, săvârșită în contra foii numite.

Parlament ars. În Velington a ars de tot palatul parlamentului de acolo.

L-a omorât lemnul. Un muncitor care tăia lemne în pădurea din apropierea orașului Kaposvár, a avut nefericirea, că un lemn mare a căzut tocmai pe el, și l'a turbit în sensul strict al cuvântului. A rămas mort pe loc.

Chestia Hlinca. Se scrie dela Praga, că curia papală a trimis un delegat spec. al la Rosenberg, pentru a ținea cercetare în contra episcopului Párvi, acuzat că ar fi persecutat pe nedrept pe preotul Hlinca, închis acum în temnița de stat din Seghedin.

Sarafoc ucis. Vestitul Boris Sarafoc și un alt șef revoluționar, cu numele Garwanow, au fost uciși Mercuri noaptea cu focuri de revolver, de către un macedonean, care a dispărut. Omorul s'a făcut în momentul când Sarafoc însoția până la stradă pe Garwanow, care îi făcuse o vizită. În societatea lor se afla și revoluționarul Panța, care asemenea a dispărut, și e bănuț a fi comis omorul.

Moșia Novaci, din județul Golj, România, a fost cumpărată de banca populară de acolo, cu 400,500 lei, pentru a fi parcelată și împărțită între țărani.

† Generalul Leon, din armata română, de 5 ani în retragere, a decedat subit în București, Joi noaptea, în etate de 65 ani. În ziua următoare era să plece în străinătate, pentru ași căuta de sănătate.

Mai marele — Țiganilor. Vicecomitetele comitatului Timiș, Alesandru Ioanovich, care se trăgea în degete cu comitele suprem, a fost numit comisar regeș, pentru regularea chestiei țiganilor în țara întreagă, cu rangul de consilier ministerial.

Căsătoria oficerilor. Cu privire la căsătoria oficerilor din armata austro-ungară, scrie o foaie dela Viena că s'a compus o instrucțiune nouă, care a primit deja aprobarea Maiestății Sale și în curând va fi publicată și pusă în aplicare.

Efectul cetirei romanilor. Un tinăr italian din Trient a cetit sara un roman, în care era descrisă sinuciderea unui condamnat la moarte, în colorile cele mai vii. Descrierea a avut o influență atât de nenorocoasă asupra tinărilor, încât noaptea, deșteptându-se din somn, s'a spânzurat de grindă. Când a venit fratele său acasă, l'a aflat rece, iar romanul la picioarele lui.

Premiul Nobel a fost împărțit anul acesta dlui Moneta, prezidentul ligei italiene pentru pace, și dlui Louis Renault.

Țara poezilor. În sfârșit au și poezii o țară, cu care pot să fie mulțumiți. E Șvedia, al cărei parlament a votat 10,000 de coroane pentru ajutorarea poezilor, fi-rește, indigeni. Din suma aceasta să dau ajutoare de câte 6—700 coroane poezilor începători, și câte 1—2000 coroane celor mai buni. Cei cu renume, firește, că primesc și mai mult.

Examen. Domnul Simkovits, măestru de dans, dă examen cu elevii și elevele sale Sâmbătă, în 21 Decembrie n. c. aranjând un bal în sala dela Gesellschaftshaus. Inceputul la orele 7 și jumătate seara.

Aviz. P. T. abonați ai „Revistei Teologice” sunt încunoștințați, că numărul din urmă, pe Noembrie, s'a trimis numai acelor, cari s'au achitat abonamentul pe anul întreg. Restanțierii, cari n'au trimis rata a doua de 3 cor. sunt rugați a grăbi cu trimiterea ei, căci altcum se vor șterge din lista abonaților.

Îndreptare. În numărul trecut s'a străcurat o greșală în ultimele cuvinte din prim articolul publicat, tipărindu-se „Post nubite phoebus” în loc de: „Post nubila phoebus”. Îndreptăm.

Moștenire frumoasă. Nu de mult a reposat o membră de frunte a familiei Rothschild, văduva baronișă Adolf Rothschild. Despre averea rămasă în urma ei ne putem face o imagine oarecare, dacă aflăm, că taxele de moștenire fac douăzeci de milioane de franci. Baronișă a murit în castelul ei din Pregny, lângă Geneva.

În contra religiei. Ministerul de instrucție publică din Roma, prealuminatul domn Rava, se ocupă cu ideea, se pășască în fața consiliului de miniștri cu propunerea, ca religia se fie stearsă dintre studiile obligate a se propune în școlile populare. Se sperăm, că ceilalți miniștri ai Italiei vor fi de altă părere în chestia religiei.

Petrecere în Șoimuș, se va ține în 9 Ianuarie 1908, cu teatru, piese gramfonice, consfătuiri practice, etc. Prețul intrării o coroană de persoană. Venitul curat e destinat pentru scopuri filantropice. Inceputul la 3 oare d. a. Oferte benevole se primesc și se chitează pe cale ziaristică.

Cărți și reviste.

„Răvașul”, revistă culturală ilustrată în Cluj, a apărut cu un număr bogat (43—46) de 64 pagini, având următorul cuprins: Sonete, pe Ioan Roșioru. Traducători și editori, de D. Tomescu. Dositei, patriarhul Ierusalimului, de Dr. Ștefan Pop. Raporturile noastre cu biserica, de Episcopul Prohászka. Din credințele poporului nostru — Dela facerea lumii, — de Arghir Târnaveanu. Tata, povestire de Björnstjerne Björnson, trad. I. E. Torouțiu. Revistă bisericească, de B.... Valea plângerii în țara Americii, clipe petrecute între nmigrații noștri, de * * *. Hârtii vechi. de Neagu Cârstea. Răvașul în 1908 — Crestături. — Cronică. — Cărți — Reviste — Ziare. — Poșta Redacției. Pe anul viitor „Răvașul” va apărea în format mai mare, ca și „Sămănătorul”, regulat de 2 ori pe lună, în mărimea de câte 2 coale (32 pag.) cu abonamentul vechiu de 6 cor. pe an. Adresa: Kolozsvár, Jocai u. 6.

„Nepotul răsfațat”, farsă în 5 acte, de Kotzebue, tradusă de I. St. Șulțu, prelucrată de T. V. Păcășian. Formează nrul 1 din „Biblioteca meseriașilor români”, editată de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, unde se poate comanda. Prețul 60 fileri. Cartea e tipărită în tipografia arhidiecezană din Sibiu.

Teatru.

Luni: Raffles, dramă.

Marți: Rabensteinerin, dramă.

AVIZ!

„Tovărășia agricolă“, pentru agricultură, magazin și anticipațiuni în Szászsebes, începând cu 1 Ianuarie 1908 solvește după depunerile bisericilor și comunelor politice interese de 6%. Interesele se compută la semestru și darea o plătește institutul. [346] 2-3 **Diracțiunea.**

Nr. 739/1907

[347] 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului de al 2-lea învățător dela școala gr.-or. confesională română din Arpașul-inferior, protopresbiteratul gr.-or. al Avrigului, se escrie prin aceasta concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Rom.“ Emolumentele împreunate cu acest post sunt salariul anual de 600 coroane din cassa bisericeii, fondul grănițeresc și ajutorul dela stat precum și 80 coroane relut pentru cuartir și grădină.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător să-și subștearnă cererile concursuali instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului în Avrig (poșta Avrig Felek, Szeben-vármegye) până la termenul susindicat, având a se presenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la sânta biserică spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta destăritatea în cântări, având a forma cu elevii de școală un cor și a cânta cu ei în sânta biserică.

Avrig, 25 Noemvrie, 1907.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Ioan Cădea
protopresbiter.

Nr. 1208/1907 pr.

[348] 2-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători la școalele din comunele Butene și Nadișul-rom prin aceasta se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu fiecare post sunt 400 cor. din repartiție dela popor și 200 cor. ajutor dela stat, cuartir în edificiul școlii și grădină de legumi.

Doritorii de-a reflecta la aceste posturi au a-și așterne subsemnatului suplicele de concurs, instruite conform norme-

lor în vigoare, în termenul susindicat și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a fi cunoscuți din partea poporului.

Cluj, 17 Noemvrie, 1907.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parohiale.

Tulliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 610/1907.

[345] 3-3

Concurs.

Pentru instituirea unui capelan lângă neputinciosul paroh Ioan Moldovan în parohia de cl. II-a Ohaba, protopresbiteratul Sebeșului, pe baza ordinului consistorial dto 6 Noemvrie a. c. Nr. 11.940 B. să publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de capelan sunt jumătatea venitorilor parohiale, fasonate în tabela B. pentru întregire dela stat.

Concurenții vor așterne cererile, instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului Oficiu protopresbiteral.

Sebeș, 23 Noemvrie, 1907.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Sergiu Medean
protopresbiter.

in cea mai bogată cantitate, firma

Kokeltaler
Erste Rebenveredlungsanlage
recunoscută deja de ani ca cea dintău și cea mai solidă

Proprietar: **FR. CASPARI,**
Mediaș, Nr. 59. (Ardeal).

Rog cereți listă pentru prețuri ilustrată! Lista pentru prețuri conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării Prin urmare se poate fiecare proprietar de vie, înainte de a face comanda, încredința despre promptitudinea firmei și bunătatea materialului. [307] 18-40

„CORDIANA“ institut de credit și economii,

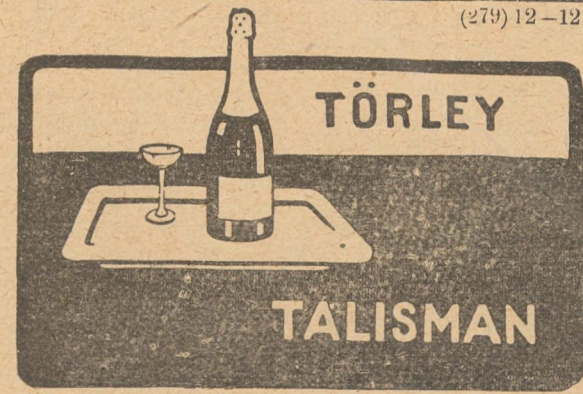
Filiala Agnita

(Szent-Agotha, strada lungă 81)

primește depuneri spre fructificare cu 5%, pe lângă abzicere de șase luni cu 5½%.

(337) 4-10

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă.

(279) 12-12

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Köbánya (Steinbruch)

se recomandă cu inzistență P. T. Public.

Se poate procură în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 52-

Sibiu — Nagyszeben.

Explicarea Evangeliilor duminicale

și ale

Sărbătorilor împărătești

de

Simeon Popescu,

Protopresbiter-Profesor.

Tiparul și editura

TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE

în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul broșat 3 coroane + porto 20 fileri.

Tipăriturile școlare

compuse în înțelesul legii nouă școlare

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană

cu următoarele prețuri:

- Protocol de primire:** coala 6 fileri, cartonat 25 coale 2 cor. 20 fileri, 50 coale 4 cor. 50 fileri.
- Protocol de clasificare și absenții:** coala 6 fileri, broșat 15 coale pentru 60 băeți 1 cor. 40 fileri, 20 coale legat pentru 80 băeți 1 cor. 80 fileri, 25 coale pentru 100 băeți 2 cor. 20 fileri, 50 coale pentru 200 băeți 4 cor. 50 fileri.
- Cronica școlară:** coala 4 fileri, 50 coale legat 3 cor.
- Protocol de inspecțiune:** coala 4 fileri, broșat 15 coale 1 coroață 10 fileri.

Librăria Tipografiei arhidiecezane,
Sibiu — Nagyszeben.

Aviz!

Domnilor învățători și directori de școale le recomandăm depozitul nostru de Harte geografice, Globuri terestre cu meridian, Tabele de cetit ung. și românești, aprobate de Inaltul Minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică, precum:

	K. f.
HARTA Ungariei politică 178×127 cm.	12.65
„ „ fizică 178×127 cm.	12.65
„ Austro Ungariei politică 46×115 cm.	12.65
„ „ fizică 46×115 cm.	12.65
„ Europa politică 170×138 cm.	13.20
„ „ fizică 170×138 cm.	13.20
„ Aziei politică 176×180 cm.	19.80
„ Africei „ 132×134 cm.	14.30
„ America de Nord politică 140×108 cm.	15.40
„ „ Sud „ 128×100 cm.	15.40
„ Australia politică 172×133 cm.	19.80
„ Semigloburilor, cele 5 părți ale pământ. 220×140 cm.	18.70
HARTELE comitatelor Brașov, Cluj, Făgăraș, Hunedoara à	—30
„ Sibiu, Turda à	—20
GLOBURI terestre simple à 6.60, 10.60 și	20.—
„ cu meridian à 10.60, 16.80, 25.20 și	42.—
TABELE de părete pentru cetit, românești	4.80
„ „ „ ungurești	4.80
„ „ Istoria naturală (16 bucăți colorate)	14.40
„ „ măsuri metrice	1.60

Asemenea oferim tot felul de recuzite pentru școală: ceruze, cerneală, caete, pene, etc.